

SEGONA DADA DE *Tadarida teniotis* (Raf., 1814) (Chiroptera, Molossidae), A L'ILLA DE MALLORCA

Josep-Antoni ALCOVER*

SUMMARY

In the present paper is presented the second record of *T. teniotis* in the Majorca Island, with osteologicals measurements.

El 12 de setembre de 1975 En Salvador MOYA va trobar morta a Génova (Ciutat de Mallorca) una rata pinyada de gran mida. L'animal ja duia un parell de dies mort, trobant-se aleshores en estat de descomposició. Les restes foren recollides i l'esquelet fou preparat per ebullició. Els materials ossis així obtinguts es conserven a la col·lecció d'En Joan PONS (Grup Est, Ciutat de Mallorca).

Varem analitzar les restes i les varem identificar com a pertanyents a *Tadarida teniotis* (Raf., 1814) (*Chiroptera, Molossidae*), essent, doncs, aquesta la segona dada que tenim sobre la susdita espècie a Mallorca.

La primera dada fou donada per A. COMPTE (1958), referint-se a un animal capturat a Establiments (Ciutat de Mallorca) el 9 d'octubre de 1954. El fet de que les dues referències que en tenim se situin als voltants de la Ciutat de Mallorca està d'acord amb les dades que es tenen al respecte; segons aquestes. *T. teniotis* tendria un caràcter marcadament antropòfil, tractant-se d'una de les poques espècies del seu ordre que a les nostres latituds no sol viure a les cavitats naturals. Podem recordar que ja CABRERA (1914) ens diu que "vive dentro de las ciudades, ocupando los edificios grandes y antiguos, y principalmente las torres de iglesias y conventos"; i així mateix NAJERA (1946) la considera com a una rata pinyada "doméstica".

Aquesta espècie és poc coneguda a l'actualitat, i potser s'hauria de considerar com escassa. CLARK i col. (1975) han estudiat detalladament la influència dels insecticides organoclorats sobre la biologia d'un parent americà de l'espècie que aquí tractam, la *T. brasiliensis mexicana*, espècie colonial i cavernícola. En el seu treball mostren com aquests tipus d'insecticides —que s'utilitzen a l'actualitat al nostre país, molt especialment pels serveis de l'ICONA ("Instituto Nacional para la Conservación de la Naturaleza")— es van acumulant en el cos de les rates pinyades. Les femelles els excreten dissolts en la llet, trasferint-los a les seves cries, les quals els van acumulant en el seu organisme mentre transcurreix la lactància. Els mascles, no excretant els residuus d'insecticides per la via de la lactància, els acumulen en proporcions més elevades. Tal vegada aquests processos d'acumulació d'insecticides siguin la raó de la forta disminució que han sofert darrerament algunes poblacions de *T. brasiliensis mexicana*, cosa que caldria tenir en compte per aconseguir la conservació de les rates pinyades als nostros països.

Recentment el Dr. YALDEN ens ha donat una nova notícia sobre la presència de *T. teniotis* a Mallorca. Durant l'abril d'enguany (1977) va poder observar sobre les costes del Port de Pollença algunes rates pinyades de gran mida, i pensa que degut a les característiques del seu vol i dels seus crits podrien ésser exemplars de *T. teniotis* (carta del 2. 5. 1977), si be s'hauria de confirmar. Si realment ho fossin podriam pensar que aquesta rata pinyada és més abundant del que es desprèn de les dades actuals.

La presència de *T. teniotis* a les Illes Balears no comporta cap tipus de problema biogeogràfic o evolutiu, per mor de que es tracta d'una espècie essencialment mediterrània, i a més ha estat capturada sobre vaixells i també s'ha trobat sobre la mar. Es pensa que la seva dispersió pot ésser fins i tot un fet recent (AELLEN, 1966).

La sistemàtica d'aquesta espècie encara no està ben resolta a l'actualitat. Alguns autors consideren dues espècies. *T. teniotis* de la regió mediterrània i *T. insignis*, més grossa, d'Àsia (OGNEV, 1928), mentre que uns altres consideren aquesta darrera com a sub-espècie de la primera (ELLERMAN I MORRISON SCOTT, 1951; AELLEN, 1966). A més se solen distinguir altres sub-espècies per característiques més làbils i discutibles (coloració, relacions osteomètriques...).

*de la Societat d'Història Natural de Balears

Taula 1. Mesures cranïanes de *T. teniotis*
Cranials measurements of *T. teniotis*

Localitat: Autor:	Mallorca Present treball	Grècia MILLER (1912)	Itàlia MILLER (1912)	Portugal MILLER (1912)	Portugal MILLER (1912)	Rússia OGNEV (1928)	Kreta KAHMANN (1959)
LCB	—	23.8	23.4	23.0	23.4	24.9	24.4
ZIG	13.94	14.0	14.0	14.0	14.2	14.8	—
EI	4.75	4.8	5.0	4.8	4.8	5.7	5.0
ALL	7.24	8.0	7.8	7.6	7.8	—	—
AR	5.85	—	—	—	—	—	5.5
LM	16.35	17.0	17.2	16.8	17.2	—	17.5
SDS	9.38	9.2	9.0	9.0	9.2	9.7	9.2
SDI	9.92	10.0	9.6	9.6	9.6	—	—
SMS	7.24	—	—	—	—	—	—
SMI	8.17	—	—	—	—	—	—

LCB: Llargària condilo-basal; ZIG: Amplària cigomàtica; EI: Estretament interorbitari; ALL: Amplària il·lacrimal; AR: Amplària rostral; LM: Longitud mandibular; SDS: Llargària de la sèrie dentària superior; SDI: Llargària de la sèrie dentària inferior; SMS: Llargària de la sèrie molar superior; SMI: Llargària de la sèrie molar inferior.

Taula 2. Dimensions de les dents de la *T. teniotis* de Génova (Ciutat de Mallorca)
Teeth measurements of the *T. teniotis* of Génova (Ciutat de Mallorca)

	Llargària	Amplària	Altària
C	0.43	0.35	0.68
Pm ¹	0.26	0.18	0.18
Pm ²	0.36	0.50	0.40
M ¹	0.58	0.65	0.26
M ²	0.54	0.61	0.22
M ³	0.36	0.58	0.23
C	0.40	0.32	0.65
Pm ₁	0.36	0.23	0.31
Pm ₂	0.30	0.29	0.40
M ₁	0.61	0.43	0.50
M ₂	0.58	0.42	0.50
M ₃	0.51	0.36	0.43

Les altàries s'han mesurat des de la base de la corona fins al punt més sortint de la dent.

Taula 3. Mesures dels ossos llargs de l'exemplar de *T. teniotis* de Génova (Ciutat de Mallorca).
Long bones measurements of the *T. teniotis* of Génova (Ciutat de Mallorca)

	Llargària	Amplària de l'epífisi proximal	Amplària de la diàfisi	Amplària de l'epífisi distal
Húmer	33.85	5.20	2.05	3.95
Radi	56.40	3.25	1.95	2.80
Cúbit	27.50	—	—	—
Fémur	23.25	3.80	1.25	2.40
Tíbia	16.15	2.65	1.00	1.30

BIBLIOGRAFIA

- AELLEN, V. 1966.— Notes sur *Tadarida teniotis* (Raf.) (*Mammalia, Chiroptera*).— I. Systematique, paléontologie et peuplement, répartition géographique. *Rev. Suis. Zool.* t. 73, n.º 6, pp. 119-159.
- CABRERA, A. 1914.— Fauna Ibérica. Mamíferos, Madrid, 441 pgs.
- CLARK, D., MARTIN Ch. i SWINEFORD, D. 1975.— Organochlorine insecticide residues in the free-tailed bat (*Tadarida brasiliensis*) at Bracken Cave, Texas. *Jour. of Mamm.* vol. 56, n.º 2, pp. 429-443.
- COMPTE, A. 1958.— Una captura de *Nyctinomus teniotis* (Raf.) en Mallorca. *Bol. Soc. Hist. Nat. Balears*, t. 4 pp. 7-8.
- ELLERMAN, J.R. i MORRISON SCOTT, T.C.S. 1951.— Checklist of Palearctic and Indian Mammals. London. 810 pags.
- KAHMANN, H. 1959.— Beitrag zur Kenntnis der Fledermausfauna auf der Insel Kreta. *Sauget. Mitt.* vol. 7 pp. 153-157. München.
- MILLER, G.S. 1912.— Catalogue of the Mammals of Eastern Europe (Europe exclusive of Russia) in the collection of the British Museum. London. 1019 pags.
- NAJERA, L. 1946.— Observaciones ecológicas sobre algunos quirópteros españoles. *Bol. R. Soc. Esp. Hist. Nat.* t. 44 pp. 321-333. Madrid.
- OGNEV, S. I. 1928.— Mammals of Eastern Europe and Northern Asia. I. Insectivora and Chiroptera. Traduit del rús a l'angles en Jerusalem.